Laveren tussen beelden en beleid

Afgelopen vrijdag heb ik een bezoek gebracht aan kasteel Middachten. De reden was niet alleen het feit dat het een prachtig pand en landgoed is. Nee, eigenlijk zou daar vorige week het burgemeestersdiner hebben plaatsgevonden. Jaarlijks komen de Gelderse burgemeesters namelijk bij elkaar om, samen met het college van Gedeputeerde Staten, op informele wijze ervaringen uit te wisselen.

Dit jaar is daar meer dan ooit aanleiding voor. De burgemeesters staan al een half jaar in de frontlinie van de strijd tegen het coronavirus. Ze nemen beslissingen over het beperken en weer verruimen van de vrijheden op lokaal niveau. En wie de media ook maar een beetje volgt, weet dat dergelijke maatregelen onder een kritisch vergrootglas liggen.

Vandaar dus het idee om een bijeenkomst te organiseren – of liever gezegd: 2 bijeenkomsten, omdat de groep te groot is voor 1 sessie in deze tijden van corona. Met de bewoners van Middachten en de cateraars werden strakke afspraken gemaakt over het toepassen van alle coronaregels. Er kan binnen deze regels immers meer dan we soms wel eens geneigd zijn te denken.

Tijdens de avonden zou Hubert Bruls ons meenemen in de dilemma's waar hij mee te maken had in zijn rol als voorzitter van het veiligheidsberaad; Richard van Zwol (Raad van State) zou een doorkijk geven in de economische en financiële consequenties; en Jan Markink zou toelichten wat de provincie kon en kan betekenen voor de 51 gemeenten. Kortom een ontmoeting met een zeer actueel programma.

Naarmate de avond dichterbij kwam groeide echter het ongemak onder een deel van de burgemeesters. Een ongemak dat nog werd aangewakkerd door foto's in de media waarop te zien was dat mensen te dicht bij elkaar stonden of zaten. Kunnen we, zo was de vraag, het wel maken om naar zo'n diner te gaan, terwijl we in onze gemeente mensen oproepen drukte te vermijden en soms ook evenementen verbieden? Wat voor beeld roepen we daarmee op? Tegelijkertijd zou de bijeenkomst voldoen aan alle regels en richtlijnen die we ook anderen opleggen.

Enkele maanden geleden zei Rutte dat we sturen in de mist. De mist is wel minder dik geworden, zodat we nu 2 grote rotsen zien opdoemen. Aan de ene kant de rots van de feiten uit de wetenschap en ervaringen die we hebben opgedaan. Een rots die we aangekleed hebben met regels en afspraken, zoals de 1,5-meterafspraak. Er glijden soms wat regels af om plaats te maken voor andere regels. De andere rots is die van de beeldvorming, vaak letterlijk. Een foto van een momentopname kan al leiden tot grote verontwaardiging.

Het simpelste zou zijn om de boot maar stil te leggen, maar dat is geen optie. We moeten wel vooruit, verder, naar een nabije toekomst zonder virus of in elk geval met vaccin. We moeten kunnen blijven leven, wij zelf en het liefst ook de meeste van onze bedrijven en instellingen. Dus moeten we tussen die rotsen door laveren. En dat valt niet altijd mee. Juist als bestuurders moeten we het goede voorbeeld geven. Door ons aan de regels te houden, maar ook door uit te stralen dat we vertrouwen hebben in die regels en te laten zien wat er allemaal nog wel kan.

Om dat allemaal uit te leggen en toe te lichten, maar dan in wat andere woorden, ben ik naar Middachten gegaan. De mensen daar hebben immers alles uit de kast gehaald om het diner mogelijk te maken en dan is het wel net zo netjes om persoonlijk toe te lichten waarom het – voorlopig – niet doorgaat.

John Berends